Cursus voorjaar 2009
Wilde planten herkennen
Gouda en omgeving

donderdagavond 25 juni 2009

GRASSEN

Versie 1.00

Adrie M.J. Spruit

1

Inhoud

- Onderdelen vegetatief?
- Determineren

tussendoor
- Bloemen

  etc.

- Resultaat?

2

De onderdelen

- De vorm van het blad?
- Hoe zit het blad vast? Schede.
- Tongetje
- Oortjes
- Stengel
- Knopen

3

4

5

De bloemen van grassen

6

Aartje

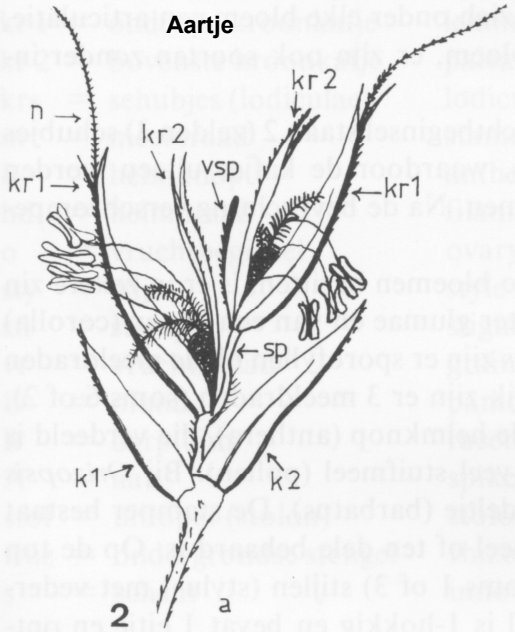

a	aartje (tweebloemig)
k1	onderste kelkkafje
k2	bovenste kelkkafje
kr1	onderste kroonkafje
kr2	bovenste kroonkafje
sp	spil van het aartje
vsp	verlengde spil
n	naald

kr2 = binnenste schutblad, palea
kr1 = buitenste schutblad, lemma
n = kafnaald

7

Bouw binnenbloem

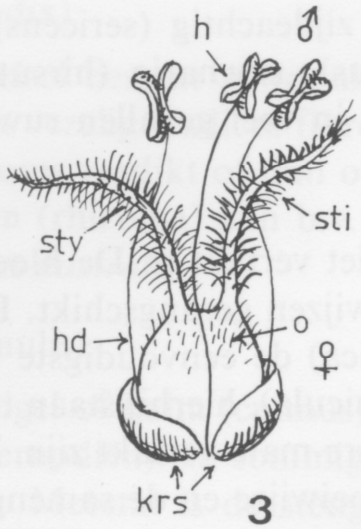

krs	kroonschubjes, lodiculae
o	ovarium, vruchtbeginsel
hd	helmdraad
h	helmknop
sti	stempel
sty	stijl

8

Zie ook pagina 378 (familie 50) van de Veldgids (Eggelte)

- Bloeiwijze = Aar of Pluim, bestaat uit aartjes
- Per aartje twee kelkkafjes en één of meer bloemen
- Per bloem:
  - twee kroonkafjes (of één palea en één lemma)
  - plus:
    1 vruchtbeginsel
    2 stempels, geveerd
    3 meeldraden

9

Vegetatief op naam brengen

- Geen bloeiende spruiten gebruiken

Indeling naar soort blad

- Min of meer naaldvormig
- Gevouwen
- Gerold

Tabel voor vegetatief determineren

10

Soort 1

11

12

13

14

Soort 2

15

16

17

18

19

20

21

22

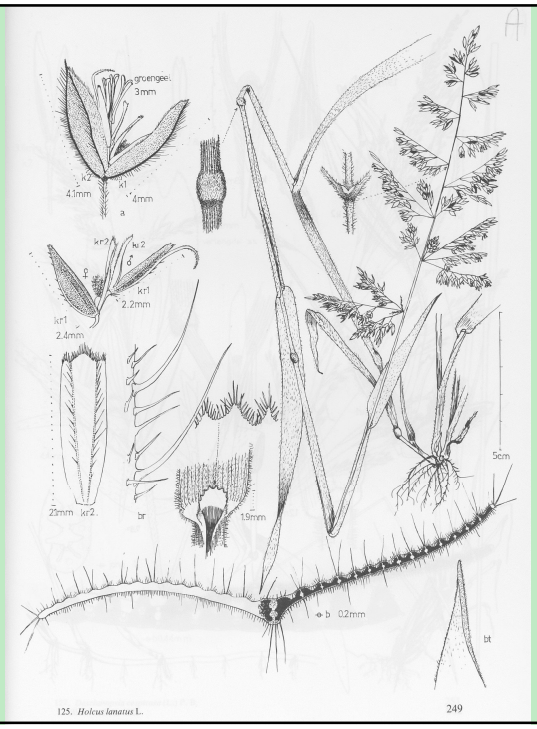

Uit:

Atlas van de Nederlandse grassen, J. Landwehr.

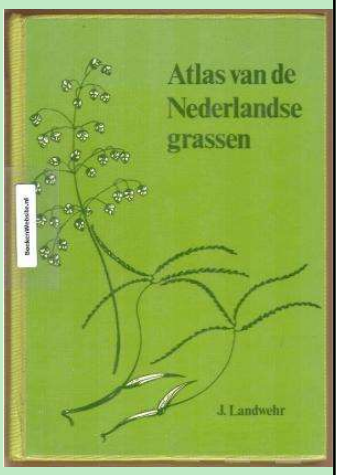

23

Soort 3

24

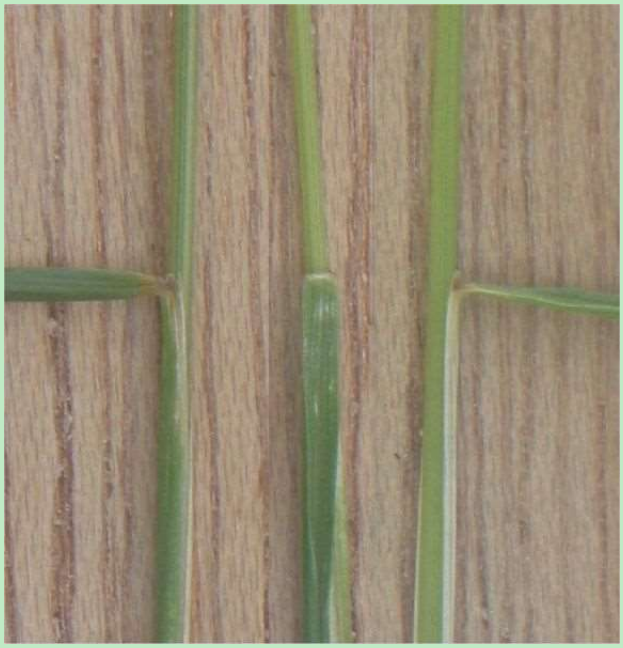

25

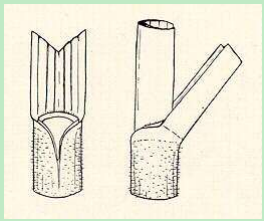

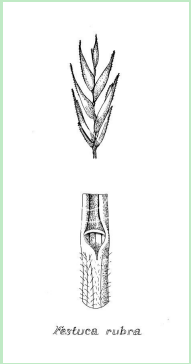

26

Grassen? Grassenfamilie, Poáceae (Gramíneae)

- Bladeren ……lijnvormig
- Stengel …… buisvormig
- Stengel ….. hol
- Stengel met ….. duidelijke knopen
- Bladen hebben …'n bladschijf en bladschede
- Tongetje zit op de grens van … bladschijf en bladschede
- Bladstand tweerijig
- Een blad per knoop

27

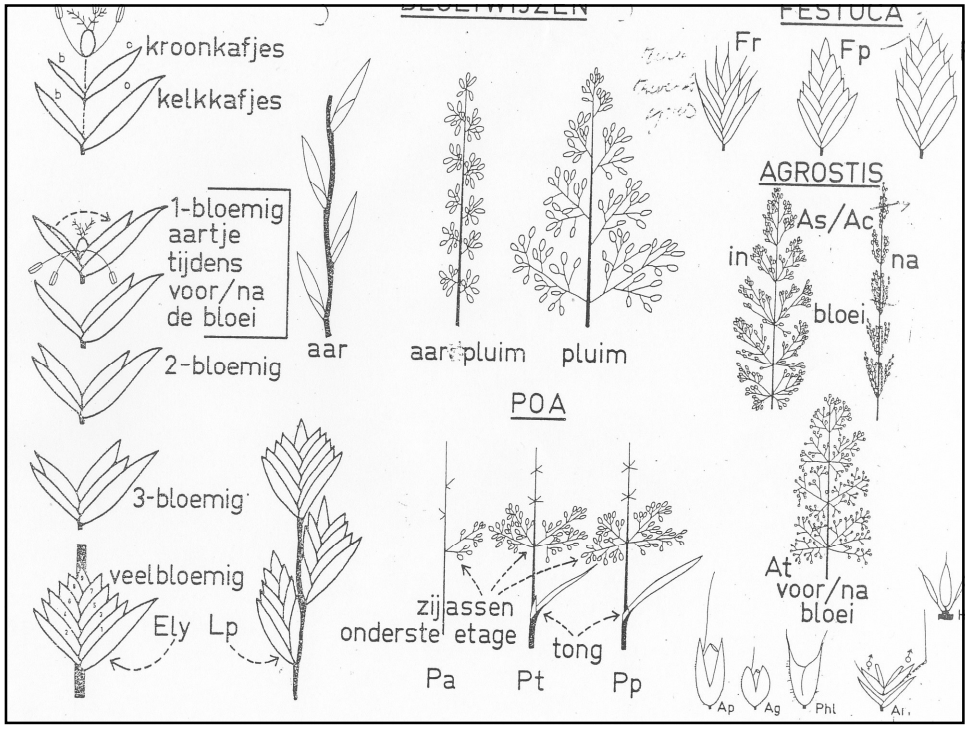

28

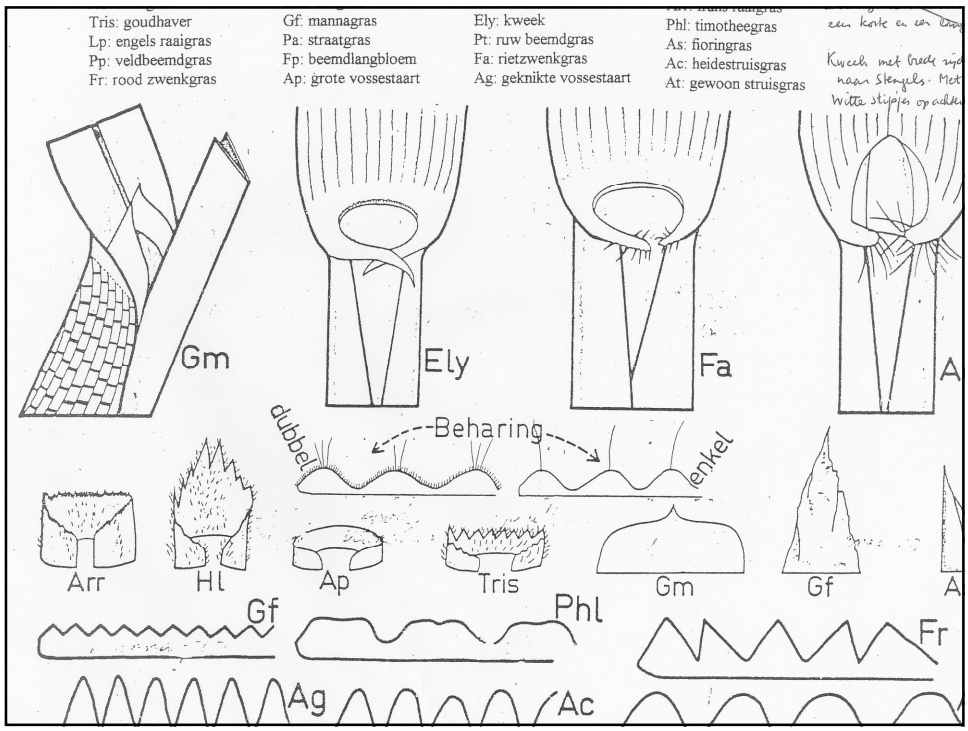
Tris: goudhaver
Lp: engels raaigras
Pp: veldbeemdgras
Fr: rood zwenkgras
Gf: mannagras
Pa: straatgras
Fp: beemdlangbloem
Ap: grote vossestaart
Ely: kweek
Pt: ruw beemdgras
Fa: rietzwenkgras
Ag: geknikte vossestaart
Phl: timotheegras
As: fioringras
Ac: heidestruisgras
At: gewoon struisgras
Gm
Ely
Fa
dubbel
Beharing
enkel
Arr
Hl
Ap
Tris
Gm
Gf
Gf
Phl
Fr
Ag
Ac

29

Boeken

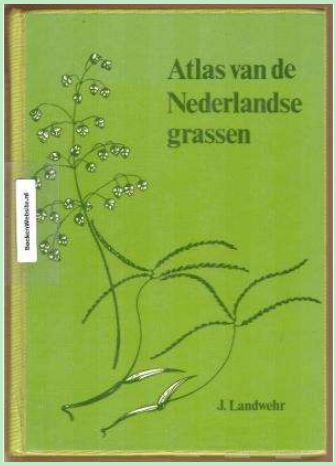
Atlas van de
Nederlandse
grassen
J. Landwehr

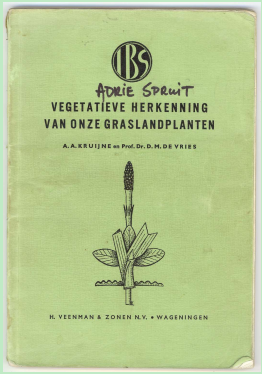
IBS
ADRIE SCHUIT
VEGETATIEVE HERKENNING
VAN ONZE GRASLANDPLANTEN
A. A. KRUIJNE en Prof. Dr. D. M. DE VRIES
H. VEENMAN & ZONEN N.V. • WAGENINGEN

30

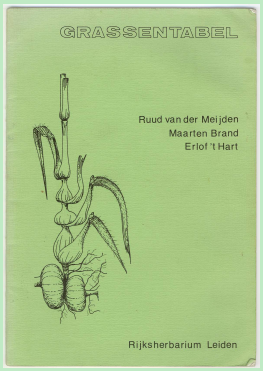
GRASSENTABEL
Ruud van der Meijden
Maarten Brand
Erlof 't Hart
Rijksherbarium Leiden

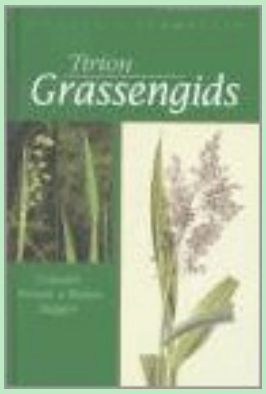
Tirion
Grassengids

31

Soort 4

32

33

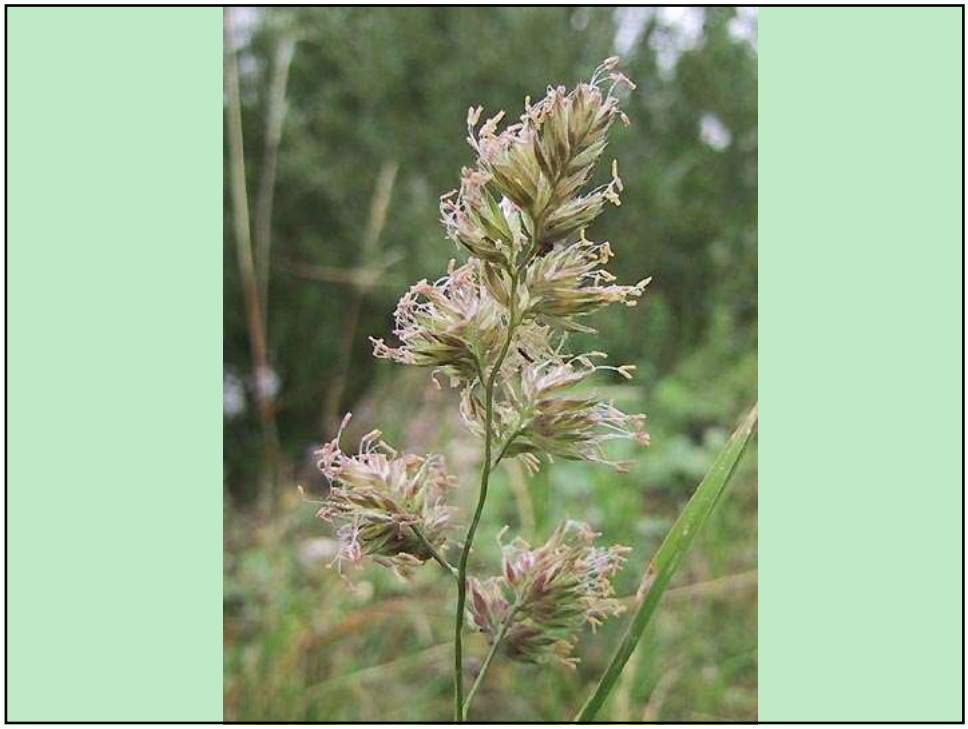

34

35

36

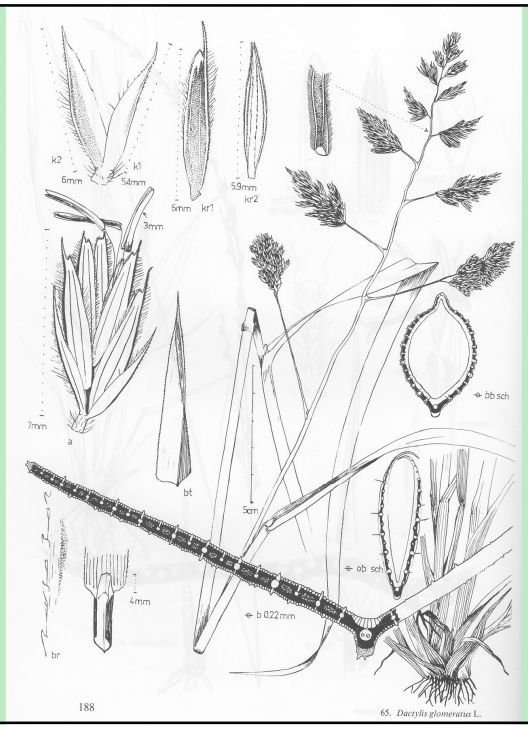

Uit:

Atlas van de Nederlandse grassen, J. Landwehr.

37

Soort 5

38

39

40

41

42

Soort 6

43

44

Gemeines Raygras.
Italienisches Raygras.

45

Auricles
lemma awn
anther
glume

46

Soort 7

47

48

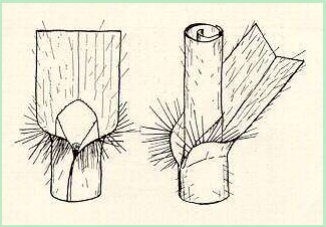

49

50

Soort 8

51

52

53

54

55

Overige soorten met gerold blad

56

Arrhenaterum elatius, Glanshaver

57

58

Alopecurus pratensis, Grote vossenstaart

59

Alopecurus geniculatus, Geknikte vossenstaart

60

61

Bromus mollis,
Zachte dravik

62

63

Phleum pratense, Timotee-gras

64

Overige soorten met gevouwen blad

65

Poa trivialis,
Ruw beemdgras

66

Poa annua, Straatgras

67

68

Poa pratensis, Veld-beemd-gras

69

Glyceria fluitans, Vlotgras

70

Andere grassen

- Meer Festuca's (zoals Festuca pratensis = Beemdlangbloem)
- Meer Bromus
- Agrostis ……., Struisgrassen
- Kamgras
- Ruwe smele
- Granen
- En de grootste? Bamboe

71

Van voedselrijk naar voedselarm

- Engels raaigras
- Grote vossestaart
- Gestreepte witbol
- Reukgras
- Pijpestrootje

72

Wilde planten op internet

- http://en.wikipedia.org/wiki/Plant
- http://species.wikimedia.org/wiki/Hoofdpagina
- http://www.kuleuven-kortrijk.be/bioweb
- http://www.google.nl/imghp?hl=nl
- http://www.floron.nl
- http://www.nvwk.nl
- http://www.ivn-ijsselengouwe.nl
- http://www.heemtuingoudsehout.nl
- http://www.knnv.nl/gouda
- http://www.wildeplantencursus.nl

73

Samenvattend

- Vegetatief
- Onderdelen
- Ook kijken naar haartjes, glans, kleur
- Hoofdindeling

Tenslotte:

- Prima manier om naar milieu te kijken

74

Vervolg dit jaar?

- Grassenexcursie
- 'Werk'-excursie 'eenvoudige planten'
- Zelf soortenlijst maken
- In het Steinse Groen
- Op zaterdagen van 10 tot 12 uur
- Organisatie vooraf per e-mail

75

Belangstelling voor:

Naam:	Grassen-excursie	Werk-excursies	e-mail-adres

76

77

Vragen?

Adrie Spruit
a3s@caiway.nl

78